

Littafin Daniyel - Na tamanin da huɗu

Bayyana Tsararraki Huɗu na Adventism na Laodicea: Tafiya Cikin Daidaiton Littafi Mai Tsarki da Gwajin Annabci

Jeff Pippenger

2024-02-17

Ana tabbatar da gaskiya bisa ga shaidar mutum biyu ko uku, kuma aiwatar da abubuwan kyama huɗu na Ezekiyel sura ta takwas a matsayin tsararraki huɗu na Adventism na Laodikiya yana da shaidu da dama. A cikin rubuce-rubuce na baya an nuna cewa ikilisiyoyi bakwai na Ru'ya ta Yohanna surori na biyu da na uku ba kawai sun wakilci tarihin Isra'ila ta zamani ba tun daga zamanin manzanni har zuwa ƙarshen duniya, amma kuma waɗannan ikilisiyoyi bakwai sun wakilci tarihin Isra'ila ta dā tun daga zamanin Musa har zuwa zamanin Almasihu.

Ikilisiyar Afisa tana wakiltar duka ikilisiyar Kirista ta farko, kuma har ila yau tsohuwar Isra'ila daga Musa har zuwa zamanin Mahukunta. Ikilisiyar Simirna tana wakiltar zamanin tsanantawa daga lokacin almajirai har zuwa sarkin Roma Konstantinus, kuma har ila yau zamanin Mahukunta, lokacin da kowane mutum yake yin abin da ya ga dama a idanunsa. Ikilisiyar Pergamum tana wakiltar zamanin sulhu da sabani daga Konstantinus har zuwa mulkin Paparoma a shekara ta 538, amma kuma tana wakiltar zamanin da tsohuwar Isra'ila ta ƙi Allah ta kuma zaɓi sarki, tana ci gaba da yin sulhu da masarautun arna da suka kewaye ta. Ikilisiyar ta huɗu, wato Tayatira, wadda Jezebel ke wakilta, ita ce zamanin mulkin Paparoma daga shekara ta 538 har zuwa 1798, kuma har ila yau zamanin bauta na shekara saba'in na tsohuwar Isra'ila a Babila.

Waɗannan ikkilisiyoyi huɗu kuma suna wakiltar tsararraki huɗu na Adventism, kuma suna ba da shaida ga yadda ake dora ƙazantattu huɗu na Ezekiyel a kan tsararraki huɗu. Tawaye na 1863, an wakilta shi ta wurin tsararraki na farko na Isra'ila ta dā kamar yadda aka nuna a cikin tawayen ɗan marakin zinariya na Haruna. Tsararraki na farko ya haɗa da shawarar da aka ba ikkilisiyar Afisa, wadda take bayyana cewa mutanen Allah sun bar ƙaunarsu ta fari, kuma suna bukatar su tuba su koma ga ƙaunarsu ta fari. A 1863, ƙauna ta fari, kamar yadda aka wakilta ta wurin kayan adon William Miller (gaskiyar tushe, musamman “sau bakwai”), an ajiye ta gefe, kuma aka yi wa mutanen Allah shawara su koma.

Duk da haka ina da wani abu a kanka, domin ka rabu da ƙaunarka ta fari. Saboda haka ka tuna daga inda ka fāɗi, ka tuba, ka aikata ayyukan farko; in ba haka ba zan zo maka da sauri, in kuma kawar da fitilarka daga wurinta, sai dai in ka tuba. Ru'ya ta Yohanna 2:4, 5.

Milleriyawa sun yi gwagwarmaya da ridda ta Furotesta, wadda Irmiya ya kira “taron masu ba'a,” suka kuma yi jira da haƙuri domin wahayi ya iso, gama sa'ad da ya iso, ba zai yi ƙarya ba. “Taron masu ba'a” an wakilta shi ta wurin tsohon annabin nan wanda ya yi wa annabin Yahuza ƙarya, wato annabin da ya gabatar da tsawatarwa a kan bautar ƙarya ta Yerobowam.

Na san ayyukanka, da wahalarka, da haƙurinka, da yadda ba za ka iya jure wa miyagu ba: kuma ka gwada waɗanda suke cewa su manzanni ne, alhali kuwa ba haka ba ne, ka same su

maƙaryata: Kuma ka yi juriya, kana da haƙuri, kuma saboda sunana ka yi wahala, ba ka kuwa kasa gwiwa ba. Ru'ya ta Yohanna 2:2, 3.

Ikilisiya ta biyu ta Smurna ta wakilta zamanin tsanantawa a cikin Ikilisiyar Kirista ta farko, wadda ta ƙunshi shahidai na gaskiya da kuma waɗānsu da suka jawo tsanantawa a kan kansu saboda dalilai marasa cikakken tsarki. Haka kuma ta wakilta lokacin Mahukunta, sa'ad da kowane mutum a Isra'ila ta dā ya yi duk abin da ya ga dama a idanunsa. Tsarar tawayen da ta fara a 1888 ta bayyana wani lokaci na tsanantawa ga Ruhun Annabci, zaɓaɓɓun manzannin sa'ar, da kuma Ruhu Mai Tsarki. Ta kawo wani zamani sa'ad da dattawan dā na Adventism na Laodiceya suka zaɓi su yi duk abin da ya yi daidai a idanunsu, kamar yadda aka gani a wurin mutane irin su Kellogg, Prescott da Daniells.

'Yan kaɗan masu aminci a wancan lokaci za su kasance cikin yaƙin ruhaniya mai tsanani na mutuwa da wata ƙungiya da take iƙirarin su Yahudawa ne, alhali kuwa ba haka ba ne. Duk da matsayinsu na jagoranci, su na majami'ar Shaidan ne, kamar yadda Sister White ta shaida ta wurin bayyana cewa ana shiryar da waɗānsu “ta wurin mala'iku waɗānda aka kore su daga sama.” Sun yi iƙirarin su masu hikima ne, amma wawaye ne. Ba a sa wata hukunci a kan masu hikima ba a wannan zamani, sai dai an ba da ƙarfafawa su kasance masu aminci har zuwa mutuwa. A shekara ta 1915, kalmomin ƙarshe da Sister White ta taɓa furtawa su ne, “Na san wanda na gaskata,” gama ta kasance mai aminci har zuwa mutuwa.

Na san ayyukanka, da tsanantawa, da talaucinka, (amma kai mai arziki ne) kuma na san sabon waɗanda suke cewa su Yahudawa ne, alhali kuwa ba haka ba ne, sai dai majami'ar Shaidan ce su. Kada ka ji tsoron ko dāya daga cikin abubuwan da za ka sha wahala saboda su: ga shi, Iblis zai jefa waɗānsunku cikin kurkuku, domin a gwada ku; kuma za ku sha tsanantawa har kwana goma: ka kasance mai aminci har mutuwa, ni kuma zan ba ka rawanin rai. Ru'ya ta Yohanna 2:9, 10.

Ikilisiyar Pergamos ta wakilci sulhu tsakanin gaskiya da kuskure, tsakanin arna da Kiristanci, a zamanin sarki Constantine, kuma ta kuma wakilci sulhun tsohon Isra'ila da ya faru a cikin tarihin sarakuna. Ta wakilci cakuduwar gaskiya da kuskure, wadda ba za ta iya haifar da komai ba sai kuskure. An wakilta ta ta wurin taron Littafi Mai Tsarki na shekara ta 1919, inda aka sa aka wallafa littafin, “The Doctrine of Christ”, domin a kirkiro saƙon Adventist da ya fi kusa da wakiltar bisharar ƙarya ta Furotesta masu ridda. A ƙarni na uku na Adventism ne manyan sulhunan da aka yi da gaskiya suka faru.

A cikin wannan tsara ne, tun daga 1919, ikilisiya ta fara sulhun da ya haifar da Church Manual. A cikin wannan tsara ne, tun daga 1919, ikilisiya ta fara sulhun da ya sa ya zama dole a sami amincewar hukuma a makarantu na kiwon lafiya da na addini duka biyun. A cikin wannan tsara ne aka fara yunƙurin komawa ga Littattafan Tsarki na zamani masu tushe a kan Katolika. A cikin wannan tarihi ne aka bayyana shirye-shiryen shugabanci na kulla dangantaka da gwamnatoƙi waɗanda a fili suke gaba da Kiristanci.

An haifi wannan dābi'a tun tana ƙuruciya ne a lokacin Yaƙin Basasa, lokacin da shugabancin Laodiceya ya kulla dangantaka ta shari'a da gwamnatin Tarayyar Amurka, domin a samu

kyakkyawan sakamako ga samarin cocin da za a tilasta musu shiga yakin da ya fi kisa a tarihin Amurka; kuma an maimaita hakan a farkon Yaƙin Duniya na Farko, sa'ad da shugaban Babban Taro, A. G. Daniells, ya yi hulɗa da gwamnatin Jamus, yana ba da amincewarsa ga Jamus ta tilasta wa samari shiga aikin soja, su ɗauki makamai, kuma su yi watsi da Asabar. Wannan mataki na Daniells ya jawo rabuwa wadda ta haifar da rassa-rassan ƙungiyar Gyaran Adventist na Rana ta Bakwai iri-iri da har zuwa yau suke nan.

Wannan sulhun ya ci gaba tare da Jamus ta Nazi ƙarƙashin Hitler, sannan daga baya tare da al'umman da suka ƙunshi Tarayyar Soviet, kuma har yanzu ana ci gaba da riƙe shi a yau a cikin gwamnatoci irin su China. Sulhun ƙarni na uku a dangantakarsa da tafiyar da harkokin ƙasa an riga an siffanta shi ta wurin sulhun tsoffin sarakunan Isra'ila da Constantine, kamar yadda aka alamta a cikin ikkilisiyar Pergamos. Wannan zamani kuma ya wakilci sulhun tsarin ikkilisiyarsa da bisharar ƙarya ta salama da aminci, wadda "The Doctrine of Christ" na Prescott ya wakilta.

Na san ayyukanka, da kuma inda kake zaune, wato inda kursiyin Shaidan yake; kuma kana riƙe da sunana da ƙarfi, ba ka kuma yi musun bangaskiyata ba, har ma a kwanakin nan da aka kashe Antipas, shahidina amintacce, a cikinku, inda Shaidan yake zaune. Amma ina da 'yan abubuwa kaɗan a kanka, domin a can kana da waɗanda suke riƙe da koyarwar Balaam, wanda ya koyar da Balak ya sa abin tuntube a gaban 'ya'yan Isra'ila, su ci abubuwan da aka miƙa wa gumaka, kuma su yi fasikanci. Ru'ya ta Yohanna 2:13, 14.

Zinace-zinacen yana bayyana aikin Babban Taro wajen daidaita kansu da al'ummai kamar Jamus ta Nazi da kuma Tarayyar Soviet, bisa hujjar kiyaye dangantakar aiki da ake ganin wajibi ce da gwamnatoci masu ɓarna, alhali suna yin watsi da masu aminci a waɗannan al'ummai da suka sha tsanantawa daga gwamnatoci dabam-dabam da suka shiga tarayya da su. Abincin da aka miƙa wa gumaka yana wakiltar ƙaryatacciyar hanya ta Furotesta mai ridda da Katolika wadda a wancan lokaci ta riga ta kafu sosai a jami'o'in Adventism na Laodikiya, waɗanda suka amince a yi mulkinsu bisa ƙa'idojin hanyoyin ridda, duka a cikin addini da kuma kiwon lafiya.

Yesu ya kwatanta ƙarshen tsara ta uku kamar yadda ya yi da farkonta, domin ya nuna zuwan tsara ta huɗu ta wurin buga littafin, Questions on Doctrine wanda aka buga a 1957, wanda ya ƙi gaba ɗaya ainihin bambancin ceto da yake tsakanin gaskiya da kuma kuskuren tunanin Furotesta masu ridda da Katolika. Hakika littafin yana da koyarwar kuskure da dama, amma ainihin abin da yake koyarwa shi ne cewa ba zai yiwu a rayu cikin nasara cikin Almasihu ba sai bayan an canja mutum ta mu'ujiza a Zuwa ta Biyu. Littafin ya nuna farkon tsara inda dattawa ashirin da biyar na ɗa za su rusuna wa rana. Abubuwan siyasa da na addini da ake bukata domin su ba cocin Adventist na Laodicea damar karɓar bautar Lahadi a dokar Lahadi mai zuwa nan ba da daɗewa ba sun riga sun bayyana.

Abin kyama na huɗu na Ezekiyel yana faruwa ne a lokacin da waɗannan kaɗan masu aminci a sura ta tara suke karɓar hatimi a goshinsu, daidai kafin mala'ikun hallakarwa su fara aikinsu. Wahayin ya fara a aya ta ɗaya ta sura ta takwas, a rana ta biyar, ta wata na shida, ta shekara ta shida. Wahayin ya fara ne a ranar da ta gabaci aiwatar da hukunci a kan waɗanda suke rusunawa ga rana, wadda ita ce alamar ikon paparoma, kuma adadin sunansa shi ne "666."

Aikin hatimce dubu dāri da arba'in da huḍu ya fara ne a ranar 11 ga Satumba, 2001, tare da harin da aka kai wa dabbar ƙasa, wanda masifar uku ta Musulunci ta aiwatar. Wannan hari ya sa al'ummai suka yi fushi, kuma ya nuna isowar ruwan sama na ƙarshen zamani. Amma ruwan sama na ƙarshen zamani ba za a gane shi ba sai ta wurin waɗanda za a bishe su a mayar da su ga tushen Adventism domin su ga cewa masifu uku na Musulunci gaskiya ce ta asali. A wannan lokaci, waɗanda aka bishe su suka koma ga tsoffin hanyoyi da Irmiya ya bayyana a matsayin “hutu” (wanda shi ne ruwan sama na ƙarshen zamani), ko dai za su zama masu tsaro waɗanda suka busa ƙaho na masifa ta uku, ko kuwa za su zama waɗanda suka ƙi sauraron sautin ƙahon, ta haka kuma suka ƙi yin tafiya cikin tsoffin hanyoyi.

Sa'an nan aka gwada su ta wurin zunubin tawayen ubansu na shekara ta 1863. A daidai wannan lokaci kuma, saƙo game da adalcin Almasihu ya iso, wanda shi ne “baratarwa ta wurin bangaskiya cikin gaskiya”. Wannan shi ne saƙon Laodikiya na Jones da Waggoner, kuma shi ne saƙon Ezekiyel zuwa ga matattun ƙasusuwan busassu wanda ya zo daga “iskoki huḍu”, waɗanda suke alamar Musulunci na annoba ta uku (wato “dokin fushi” mai neman kuɓucewa). Sa'an nan aka gwada waɗancan kaɗan masu aminci ta wurin zunubin tawayen ubansu na shekara ta 1888, a lokacin da mala'ika mai ƙarfi na Ru'ya ta Yohanna goma sha takwas ya sauko sa'ad da aka tumbuke manyan gine-ginen Birnin New York, kuma aka cika Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha takwas, aya ta ɗaya zuwa ta uku.

Sa'an nan aka gwada su ta wajen tantance saƙon ruwan sama na ƙarshen zamani. Shin ruwan sama na ƙarshen zamani bayyanar ikon Allah ne kamar yadda ya kasance a zamanai da suka shuɗe, ko kuwa bayyanannun ikon Allah sun takaitu ne ga zamanin da ya wuce kaɗai? Sa'an nan aka gwada kaɗan daga cikin masu aminci ta wurin tawaye irin na ubanninsu a shekara ta 1919. Yadda waɗannan kaɗan daga cikin masu aminci suke bi ta cikin waɗannan gwaje-gwaje uku ne ke ƙayyade ko za su karɓi hatimin Allah a goshinsu, ko kuwa su tsinci kansu suna rusuna wa rana tare da dattawa ashirin da biyar na Adventism na Laodicea.

Dukan tawayen tsararraki huḍu na Adventisancin Laodiceya suna da kwatankwacinsu a ranar 11 ga Satumba, 2001. Wannan kwanan wata, wanda Ishaya ya bayyana a matsayin “ranar iskar gabas,” yana nuna farkon lokacin hatimtar mutum dubu dāri da arba'in da huḍu, kuma lokacin hatimtar wani ɗan lokaci ne. An riga an kwatanta ƙarshen wannan lokacin ta wurin farkonsa, domin Yesu kullum yana kwatanta ƙarshen wani abu da farkon wani abu. A cikin motsin ƙarshe na aikin hatimtar, gwaje-gwajen da aka wakilta a farkon wannan lokaci za a sake maimaita su.

A ranar 11 ga Satumba, 2001, gwaje-gwajen da 'yan tawaye na Adventism na Laodicea suka fāɗi, kamar yadda abubuwan bankyama huḍu na Ezekiyel suka wakilta, da kuma yadda majami'u huḍu na farko na littafin Ru'ya ta Yohanna surori na biyu da na uku suka wakilta, suka iso, suna nuna farkon wani tsari na gwaji wanda yake kaiwa ko dai ga alamar dabbar, ko kuma ga hatimin Allah, ga waɗanda suke da'awar cewa su Adventists ne masu kiyaye Asabar ta bakwai.

Shugabancin Adventisancin Laodikiya ya makale cikin igiyoyin yaudarorinsu na kansu, kuma kusan ba zai yiwu a gare su su “gane” maimaituwar bayyanuwar ikon Allah ba kamar yadda aka wakilta ta cikin motsin gyara na dā, har da motsin gyaran da ya kawo Adventisanci zuwa

wanzuwa. Tsosaffin maza sun warwatsa suka kuma lullube koyaswar da ake wakilta da jauharan Miller da tsabar kuɗi da jauharai na jabu. Akwatin Littafi Mai Tsarki na King James an mai da shi zuwa zamanin tsohuwar harshe, aka kuma maye gurbinsa da Littattafan Mai Tsarki na harshen zamani waɗanda aka bayyana cikin kalmomin mutumin zunubi.

Da ma wani cikin mutanen dā ya yarda ya yi la’akari da yiwuwar cewa saƙon ruwan sama na ƙarshe ba saƙon salama da kwanciyar rai ba ne, da kusan zai zama ba zai yiwu ba a gare su su gane cewa bayyanannu na ikon Allah a cikin tsarkakakkun tarihin da suka gabata su ne ainihin abin da ke fayyace hatimtar dubu ɗari da arba’in da huɗu. Abin da ya fi ma wuya gare su su gane shi ne cewa tsarkakakkun tarihin da suka fi kai tsaye fayyace hatimtar dubu ɗari da arba’in da huɗu su ne tsarkakakkun tarihin da suke cika Malaki sura ta uku, gama Malaki sura ta uku ta kafa cewa ko yausha akwai wani manzo wanda yake shirya hanya domin zuwan Manzoni Alkawari kwatsam. Wannan manzo an wakilta shi ta wurin annabi Iliya wanda da gaba gaɗi ya shelanta cewa ba za a sami ruwan sama a cikin tarihinsa ba, sai dai in ya zo ta wurin hidimarsa.

Dattawan nan saba’in na Ezekiya za su ɗauka abin dariya ne su yarda cewa da’irarsu ta cewa su ne haikalin Ubangiji ba ta da tushe, kuma a zahiri tana wakiltar da’irar wata al’umma ce da ake ketarewa, kamar yadda aka ba gonar inabin ga waɗanda suke ba da ’ya’yan itace masu dacewa da gonar inabin. Saƙon Kaito na uku, manzon da yake shirya hanya, waƙar gonar inabi—duk suna ba da shaida a kansu game da al’adu da ɗabi’un da suka ɗora amincewarsu a kai, kuma yana wakiltar wani cikas kusan marar shawo kansa ga gane ruwan sama na ƙarshe.

Kammala hatimin dubu ɗari da arba’in da huɗu yana bayyana irin gwaje-gwajen ga waɗanda suka yi iƙirarin “ganewa” da rawar da Musulunci ke takawa a cikin Kaito na uku. “Ƙaruwar sani” wadda ta ƙaddamar da motsin Millerites ta fara ne a ƙarshen “lokatai bakwai” a shekara ta 1798. “Ƙaruwar sani” wadda ta ƙaddamar da motsin dubu ɗari da arba’in da huɗu ta fara ne a ƙarshen “lokatai bakwai” na alama (shekaru ɗari da ashirin da shida) a shekara ta 1989. A cikin waɗannan shekaru ɗari da ashirin da shida na ƙara tsananta ridda, Adventism na Laodiceya ya kai ga ƙarni na huɗu kuma na ƙarshe.

A ƙarni na uku da na huɗu ne al’umma ko jama’a suke cika kwafinsu na lokacin jarabawar su, kuma wannan lokaci ya riga ya zo yanzu. “Ƙaruwar sani” daga littafin Daniya wadda Kogin Hiddekel yake wakilta ita ce kuma ilimin da yake ƙaruwa, sa’ad da aka buɗe Wahayin Yesu Almasihu kaɗan kafin ƙarewar lokacin jarabawa.

Za mu yi nazarin surori uku na ƙarshe na littafin Daniya a talifi na gaba.

“Ranaku suna saurin gabatowa sa’ad da za a sami babban ruɗani da rikicewa. Shaidan, sanye da tufafin mala’iku, zai ruɗi, in mai yiwuwa ne, har ma zaɓaɓɓu. Za a kasance da alloli masu yawa da kuma ubangiji-ubangiji masu yawa. Kowace iskar koyarwa za ta yi ta kaɗawa. Waɗanda suka miƙa mafi girman sujada ga ‘abin da ake ƙarya a kira shi kimiyya’ ba za su zama shugabanni a lokacin ba. Waɗanda suka dogara ga hankali, baiwa ta hazaka, ko gwaninta ba za su tsaya a gaban sahu da jerin masu bi ba a lokacin. Ba su ci gaba tare da hasken ba. Waɗanda suka nuna kansu marasa aminci ba za a danƙa musu garken ba a lokacin. A cikin aikin ƙarshe mai tsanani, kaɗan ne daga cikin manyan mutane za su shiga. Suna wadatuwa da

kansu, masu zaman kansu daga Allah, kuma ba zai iya amfani da su ba. Ubangiji yana da bayinsa masu aminci, waɗanda a lokacin girgizawa da gwaji za a bayyana su a fili. Akwai masu daraja a yanzu a boye waɗanda ba su durkusa gwiwa ga Ba'al ba. Ba su sami hasken da yake ta haskakawa a gare ku cikin haske mai tarin karfi ba. Amma mai yiwuwa ne a karkashin wani waje marar kayatarwa da marar jan hankali a bayyana tsantsar haske na halin kirki na Kirista na gaskiya. Da rana muna duban sama amma ba ma ganin taurari. Suna nan, kafaffu a sararin sama, amma ido ba zai iya rarrabe su ba. Da dare muna ganin ainihin walkeyarsu.” Testimonies, juzu’i na 5, 80, 81.